

YÖRÜKLER

ORTA ASYA'DAN ANADOLU'YA

Editör
İlhan Şahin

OSMANGAZI
BELEDİYESİ

YÖRÜKLER

Orta Asya'dan Anadolu'ya

Editör

İlhan Şahin

İstanbul 2019

İçindekiler

Osmangazi Belediye Başkanı Mustafa Dündar'ın Sempozyum Açılış Konuşması	9
Osmangazi Mayor Mustafa Dündar's Remarks for the Opening of the Symposium	11
Sunuş	13
Introduction	17

Erken Dönemde Göçerler

1	Göçebelikte Grup ve Akraba Kimliği: Oluşumu ve Şekillenmesi <i>İlhan Şahin</i>	23
2	Türk Tarihinin En Eski Yörükleri <i>Saadettin Yağmur Gömeç</i>	33
3	Konargöçerlik ve Hunlar <i>Konuralp Ercilasun</i>	41
4	Köktürk Dönemlerine Ait Tanrı Dağları Petrogliflerindeki Göç ve Mesken Tasvirleri <i>Kayrat Belek</i>	47
5	Menteşe Bölgesi Yörüklerinde İslam Öncesi İnançların İzleri <i>Mustafa Gökçe</i>	59
6	Tanrı Dağı ve Anadolu Konar-göçerlerinde Zaman Hesaplama (Benzerlik ve Farklılıklar) <i>Abdrasul İsakov- Güldana Murzakulova</i>	75
7	Göçebe Kırgızlarda Gelin ve Gelinin Aile İçindeki Yeri <i>Taalay Şarşembiyeva</i>	91

Yörük ve Yörüklük

8	Dağdan Ovaya, Keçiden Koyuna Yörüklük ve Türkmenlik <i>Üçler Bulduk</i>	113
9	Yörük Adına Dair Bazı Düşünceler Yahut Yörük Ne İdi? <i>Sadulah Gülten</i>	123
10	Bir Göçer Olarak Osmanlı'da Yaşamak <i>Alpaslan Demir</i>	135
11	16. Yüzyılda Deşt-i Kıpçak'taki Göçebe Yaşayışın Temel Unsurları <i>Mehmet Alpargu</i>	145

- 12 Anadolu'da Ulu Yörük Göçerleri 157
Davut Şahbaz
- 13 Atatürk ve Yörükler 165
M. Hakan Özçelik

Yörükler ve Merkezî İdare

- 14 Hive Hanlığı'nda Göçebelerin Merkezî Yönetimle İlişkileri 183
Muhammed Bilal Çelik
- 15 Haymana Yörükleri Arasında Oğuz Boylarına Mensup 191
Teşekküller (16. Yüzyıl)
Emine Erdoğan Özünlü
- 16 18. Yüzyıl Osmanlı Taşra İdaresinde "Mültezim ve Reaya" 199
İlişkisine Dair Bir Değerlendirme: Hudâvendigâr Sancağındaki
Yörükân Voyvodaları ve Yörükler
Nilüfer Alkan Günay
- 17 Hudâvendigâr Sahasındaki Yörüklerin 19. Yüzyılda Yerleşik 211
Hayata Geçirilmesi
İsmail Yaşayanlar

Sosyal Yapı ve Kültür

- 18 Teke İli Yörükleri ve Sosyo-Kültürel Yapıları 229
Yusuf Oğuzoğlu
- 19 Varsak Türkmenleri ve Sosyo Kültürel Yapıları 267
Ahmet Gökbek
- 20 Anadolu'da Çepniler ve Çepni Kültürü 279
(Giresun Çepnileri Örneği)
Ayhan Yüksel
- 21 Batı Anadolu Yörük Ağızlarının Orta Asya Türk Lehçeleriyle 293
İlişkileri
Ali Akar-Ceyhun Sarı
- 22 Yerleşik Yörüklerde Düğün ve Evlilik Geleneklerinde 307
Değişimler: Denizli-Tavas İlçesi Aydoğdu Köyü Örneği
Türkan Erdoğan
- 23 Anadolu Türkmen-Yörüklerinde Kültürel Kimlik ve Kadın 329
Müziği
Özlem Doğuş Varlı

Konut Kültürü ve Beslenme

- 24 Anadolu'da Göçerlerin Barınma ve Beslenme Pratikleri Üzerine 349
Etnografik Değerlendirmeler
M. Muhtar Kutlu

25	Yörüklerde Konut Kültürü <i>Atilla Erden</i>	363
26	Türkmenlerde Yoğurt, Yoğurt Yapma/Çalma <i>Kâzım Yetiş</i>	371
Hayvan ve Hayvancılık		
27	Kırgız ve Türk Konar-Göçerlerindeki Geleneksel Hayvancılık Kültürü: Bazı Paralellikler ve Farklılıklar <i>Amantur Caparov</i> Кыргыз жана түрк көчмөндөрүнүн салттуу мал чарбачылыгы: айрым параллелдер жана айырмачылыктар <i>Амантур Жапаров</i>	379
28	Göçer Yaşamda Taşımacılıkta Kullanılan Maddi Kültür Unsurları <i>Ayşe Hilal Tuztaş Horzumlu</i>	409
29	Kırgızcadaki ve Sarıkeçili Yörüklerinin Ağızdaki Keçi Besleyicilik (Davarcılık) Geleneğiyle İlgili Ortak Kelimeler Üzerine <i>Mayrambek Orozobayev</i>	429
30	Karakeçili Çukuroba Köyü ve Hayvancılık <i>Kenan Ziya Taş</i>	439

Osmangazi Belediye Başkanı Mustafa Dündar'ın Sempozyum Açılış Konuşması

Bir cihan devleti olan Osmanlı Devleti'nin ilk başkenti Bursa, Osmanlı'nın kültür ve uygarlık değerlerinin oluştuğu, geliştiği ve bu konuda örnek eserlerin verildiği nadir şehirlerimizden biridir. Bu bağlamda Bursa'nın bir tarih, kültür ve sanat şehri olduğunu belirtmek gerekir. Bu bakımdan Bursa'nın söz konusu değerleriyle ilgili bilimsel araştırmalar yapmak, sempozyumlar ve kongreler düzenlemek ve bunları bilim dünyasına sunmak büyük bir önemi haizdir. Bu konular üzerinde yapılacak çalışmalar, küreselleşen dünyamızda kültür ve uygarlık değerlerimizin şüphesiz evrensel bir düzeye gelmesini de sağlayacaktır.

Biz Osmangazi Belediyesi olarak, beledi işlerimizin yanında, hem şehrimizin hem de yöremizin tarih, kültür ve sanat eserlerinin araştırılmasına ve bunların bilim dünyasına kazandırılmasına büyük önem vermekteyiz. Nitekim bugüne kadar siz değerli hocalarımızın katkılarıyla Osmanlı Devleti'nin kurucusu Osman Gazi başta olmak üzere Murad Hudavendigar, II. Murad ve Fatih Sultan Mehmed dönemlerini içine alan sempozyumları, siz değerli hocalarımızın katkılarıyla düzenlediğimizi ve söz konusu sempozyumlarda sunulan bildirimleri yayınlayarak bilim dünyasına sunduğumuzu belirtmek istiyorum. Bunun yanında Türk edebiyatının seçkin siması Ahmed Hamdi Tanpınar ve Doğumunun 400. Yılında Niyazi-i Mısri Dönemi gibi önemli sempozyumlara da ev sahipliği yapmış bulunuyoruz. Bu bakımdan bu sempozyumlara katılan, bildirimler sunan ve böylece Bursa'nın ve ülkemizin tarihine önemli katkılarda bulunan değerli hocalarıma ne kadar çok teşekkür etsem azdır.

Osmangazi Belediyemiz, bu sempozyumların devamı olarak sizlerin katılımı ve desteğiyle 8-10 Şubat 2019 tarihlerinde üç gün devam edecek olan *Orta Asya'dan Anadolu'ya Yörükler Sempozyumu*'nu düzenlemiş bulunmaktadır. Bu sempozyumumuza yurt içinden ve yurt dışından bildirileriyle katılan siz değerli hocalarıma çok teşekkür ediyorum. Siz değerli uzman hocalarımdan bildiği gibi, Bursa bölgesinde ve hatta Anadolu'nun geniş bir kesiminde göçer hayat yaşayan insanlarımızın önemli kesimi Yörük adı ile bilinmektedir. Tarihi süreç içinde Orta Asya'dan Anadolu'ya göç eden bu insanlarımızın önemli bir kesiminin, Osmanlı döneminde Rumeli'ye göç ettiği ve Yörük adıyla bilindiği bir gerçektir. Hatta Osmanlı Devleti'ni kuran atalarımızın da aslında *Yörük* olduğu malumunuzdur. Bu bağlamda Bursa dahil, Anadolu'nun batısındaki insanlarımızın önemli bir kesimi kendilerini *Yörük* olarak bilmekte ve *Yörük* olmakla iftihar etmektedirler.

Asya'nın en doğu uç noktasından Anadolu'ya ve Balkanlar'a kadarki geniş bir coğrafyada yaşayan ve aynı tarih, kültür ve uygarlık değerleri içinde yoğrulan Yörükler ile ilgili siz değerli uzman hocalarımızın bilimsel çalışmalarına ve araştırmalarına büyük bir ihtiyaç olduğunu belirtmek istiyorum. Bu gayeye matuf olmak üzere düzenlediğimiz *Orta Asya'dan Anadolu'ya Yörükler Sempozyumu*'nun hayırlara vesile olmasını diliyorum, hocalarımıza ve katılımcılarımıza hoş geldiniz diyor, selam ve saygılarımı sunuyorum.

Osmangazi Mayor Mustafa Dündar's Remarks for the Opening of the Symposium

Bursa, the first capital of the great Ottoman State, is one of our elite cities that was formed and developed by Ottoman culture and civilization values, and which holds exemplary works that testify to this. In this regard, we must state that Bursa is a city of history, culture and the arts. Consequently, conducting scholarly research on these values and holding symposiums and congresses to present the results to the scientific world carries great importance. The studies done on these subjects will ensure that our cultural and civilization values are brought to universal attention in our globalized world.

As the Osmangazi Municipality, in addition to our municipal duties, we give great importance to research on the history, culture and arts of our city and region and to the promulgation of these studies to the scholarly world. I would like to say that thus far, with the help you valued scholars, we have organized symposiums relating to the periods of, especially, Osman Gazi, the founder of the Ottoman State, and Murad Hudavendigâr, Murad II and Fatih Sultan Mehmed, and we have published the resulting papers to the scholarly world. In addition, we have also hosted important symposiums about Ahmed Hamdi Tanpınar, one of the lions of Turkish literature, and for the 400th anniversary of the Niyazi-i Mısri Period. However much we thank the valued scholars who participated in these symposiums, presented papers and, as a consequence, made significant contributions to Bursa's and our nation's history, it would be insufficient.

With your participation and support, our Osmangazi Municipality has organized *Orta Asya'dan Anadolu'ya Yörükler Sempozyumu* (Symposium on Nomads from Central Asia to Anatolia), which will take place 8-10 February 2019, as a continuation of these symposiums. First of all, let me express my gratitude to you valued scholars from Turkey and abroad who are participating in the symposium with your papers. As you valued, expert scholars know, a significant portion of the population of the Bursa region and, in fact, of a large swath of Anatolia, are known by the name Yörük, a people who live the nomadic lifestyle. It is a fact that a sizeable group of these people, who migrated from Central Asia to Anatolia over the course of history, moved to Rumeli in the Ottoman period and were known by the name Yörük. Certainly, you know that our ancestors who founded the Ottoman State were themselves Yörüks. In this regard, many of the people of western Anatolia, including Bursa, consider themselves to be Yörüks and are proud of being Yörüks.

I want to emphasize that there is an enormous need for the scholarly studies and research produced by you, our valued, expert scholars, about the Yörüks, who live in a vast geography stretching from the easternmost point of Asia to Anatolia and the Balkans, and who have been molded by the same historical, cultural and civilization values. With this aim in mind, I hope that the *Orta Asya'dan Anadolu'ya Yörükler Symposium* (Symposium on Nomads from Central Asia to Anatolia) will be an auspicious gathering and, in this spirit, I would like to extend my greetings and respects to our scholars and participants.

Sunuş

Türkçenin en eski yazılı kaynaklarında “adım atmak”, “ilerlemek” ve “yürümek” anlamlarına gelen “yori-/yörü-” fiilinin sonuna “-k” ekinin gelmesiyle ortaya çıkan “yörük” terimine ilk defa 15. yüzyılda Anadolu’daki Türkçe kaynaklarda rastlanmaktadır. Bu bağlamda “yörük” teriminin zaman içinde, Anadolu ve Balkanlar’da göçer hayat tarzını ifade eden terimlerden biri haline geldiği anlaşılmaktadır. Osmanlı döneminde daha çok Anadolu’nun batısındaki ve Balkanlar’daki göçebe teşekkülleri ifade etmek için kullanılan bu terimin, anlam itibarıyla göçer hayat tarzını yaşayanların tamamını içine alan Türkçe bir kavram olduğu belirtilmelidir. Osmanlı döneminde bu hayatı yaşayanları ifade etmek için “yörük” teriminin yanında “Türkmen”, “konargöçer”, “göçer”, “göçer-evli” ve “göçebe” gibi terimlerin de kullanıldığının altını çizmek gerekir.

İnsan, hayvan ve tabiat ilişkisi çerçevesinde tabiatla bütünleşerek ve tabiatı koruyarak yüzyıllar içinde oluşan ve kendine özgü kültür ve uygarlık değerlerine sahip olan göçebeliliğin, insanlık tarihinin yarısından fazlasını teşkil ettiği bir gerçektir. Bu bakımdan söz konusu hayat tarzını yaşayan göçebe topluluklar üzerinde sempozyumlar ve kongreler düzenlemek, disiplinler arası araştırmalar yapmak, projeler geliştirmek ve bunların sonuçlarını bilim dünyasına sunmak büyük bir ehemmiyet arz etmektedir.

Belirtilen hususlar çerçevesinde, 8-10 Şubat 2019 tarihlerinde Bursa’da Osmangazi Belediyesi tarafından *Uluslararası Orta Asya’dan Anadolu’ya Yörükler Sempozyumu* düzenlenmiştir. Bursa’nın tarihî mekânı Ördekli Kültür Merkezi’nde yapılan sempozyum, Osmangazi Belediye Başkanı Sayın Mustafa Dünder’in, bilimin ve bilim insanlarının hizmetinde olduğunu belirten açılış konuşmalarıyla başlamıştır. Bunu takiben Bursa Uludağ Üniversitesi Devlet Konservatuvarı öğretim üyelerinden Özlem Doğuş Varlı ve Ersen Varlı, Yörüklerin kültür zenginliğinin ve birikiminin önemli bir parçası olan otantik Yörük müziği ziyafeti vermiştir.

Oturlar hâlinde gerçekleşen Sempozyuma 30 bilim insanı bildirileriyle katılmıştır. Bu kitap, söz konusu sempozyuma sunulan bildirilerin metinlerini ihtiva etmektedir. Konu ve muhteva dikkate alınarak bir sıraya konulan bu kitaptaki makalelerden ilkinin İlhan Şahin’e ait makale teşkil eder. Göçebelikte grup ve akraba kimliğinin oluşumunu ve gelişimini ele alan Şahin, bu oluşumda rol oynayan faktörleri, Orta Asya ve Osmanlı dönemi göçebeleri bağlamında mukayeseli olarak ele alır. Saadetin Yağmur Gömeç makalesinde, Çin yıllıklarına dayanarak Türk tarihinin en eski yörükleri; Konuralp Ercilasun, Çince kaynaklarda elde edilen bilgi çerçeve-

sinde konargöçerlik ve Hunlar; Kayrat Belek, Köktürk dönemi petroglif ve tamgalarında göç, göç hareketleri ve meskenler; Mustafa Gökçe, Menteşe bölgesi yörüklerinde tabiat unsurlarına ilişkin İslâm öncesi tespit edilen ritüeller; Abd Rasul İsakov-Güldana Murzakulova, Tanrı Dağı ve Anadolu konargöçerlerinde zaman hesaplamasının belirleyici unsurları ve Taalay Şarşembiyeva, Kırgız toplumunda evlilik sonrası gelin statüsünü elde eden kadının, aile içindeki yeri ve bununla ilgili Kırgız toplumundaki sözlü kaynaklar üzerinde durur.

Bunun yanında Üçler Bulduk, yaşanan hayat tarzı bakımından birbirini tamamlayan ve birbirinin yerine kullanılan Yörüklük ve Türkmenlik kavramlarını; Sadullah Gülten, Osmanlı Devleti'nin gelenekçi yapısı içinde Yörük adı, bu adın genişlemesi ve hukukî bir anlam kazanmasını; Alpaslan Demir, bir göçer olarak Osmanlı'da yaşamının konumunu ve durumunu; Mehmet Alparğu, 16. yüzyılda Deşt-i Kıpçak bölgesinde göçebe hayatın temel unsurlarını; Davut Şahbaz, Osmanlı döneminde Sivas'ın kuzey bölgesinden Orta Anadolu'ya ve Akdeniz'e kadar uzanan bölgede yaşayan Ulu Yörük Türkmenleri'nin 15. ve 16 yüzyıllardaki idarî ve sosyal yapıları ile nüfusunu ve M. Hakan Özçelik ise Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk'ün Yörükler ve Yörüklük ile ilişkisini ele alır.

Bunlara ilaveten Muhammed Bilal Çelik, Hive Hanlığı döneminde (1511-1920) merkezî idare ile göçebeler arasındaki ilişkiler ve mücadeleler; Emine Erdoğan Özünlü, 16. yüzyılda Ankara Yörükleri'nin önemli bir parçası olan Haymana Yörükleri arasında Oğuz boylarına mensup teşekküller; Nilüfer Alkan Günay, 1695'te Osmanlılarda mâlikâne sisteminin uygulanmaya başlamasını takiben 18. yüzyılda Hudâvendigâr sancağındaki Yörük Voyvodaları ve Yörükler ile olan ilişkileri ve İsmail Yaşayanlar, 19. yüzyılda Hudâvendigâr sancağındaki Yörüklerin iskân süreçleri, iskân sonrasında yaşadıkları zorluklar ve yerleşiklerle olan ilişkileri hakkında bilgi verir.

Bu makaleleri takiben Yusuf Oğuzoğlu, Akdeniz bölgesinde geniş bir coğrafi alana yayılan Teke-ili Yörükleri'nin sosyal ve kültürel yapısına; Ahmet Gökbel, Varsak adlı Türkmenlerin menşei, siyasi tarih, göçler, örf, âdet ve inançlarına; Ayhan Yüksel, Giresun yöresini yurt tutan Çepniler'in kültür ve uygarlık değerlerinin oluşmasında önemli bir rol oynayan geleneksel kışlak-yaylak bölgeleri arasındaki göçlerine, göç yollarına, konaklama yerlerine ve göç hareketleri bağlamında oluşan kültür ve uygarlık kavramlarına; Ali Akar-Ceyhun Sarı, Batı Anadolu Yörük ağızlarının tarihi ve lengüistik açıdan Orta Asya Türk lehçeleriyle ilişkilerine; Türkan Erdoğan, Denizli-Tavas ilçesi Aydoğdu yörük köyü örneğinde düğün ve evlilik geleneğinde değişimlere ve Özlem Doğuş Varlı, saha çalışmaları verileri ışığında sözlü kültürün önemli bir kısmını teşkil eden Yörük-Türkmen kadın kimliği ve müziğine ait unsurlara değinirler.

Bu makalelerden sonra M. Muhtar Kutlu, etnografik gözlem ve değerlendirmeler ışığında kendilerine özgü kültürleri olan Anadolu'daki göçerlerin yerleşme dokusundaki izleri, barınma pratikleri ve beslenme kültüründeki nitelikleri; Atilla Erden, ekolojik ve jeolojik yapıların Yörüklerdeki konut kültürüne etkileri ve Kâzım Yetiş, Türkler tarafından en eski zamanlardan beri bilinen yoğurt kelimesinin menşei, yoğurdun yapımı ve beslenme kültüründeki yeri konusuna odaklanırlar.

Göçebelğin yegane mal varlığı olan hayvancılıkla ilgili olarak Amantur Caparov, Kırgız ve Türk göçebelerinde mal ve malcılık ile ilgili bazı paralellikler ve farklılıklar; Ayşe Hilal Tuztaş Horzumlu, göçer yaşamda taşımacılıkta kullanılan maddi kültür unsurları ve bu unsurlar bağlamında göçteki sosyal organizasyon; Mayrambek Orozobayev, Kırgız göçebeleri ve Sarı Keçili Yörükleri'nde davarcılık mesleği ve bununla ilgili ortak kavramlar ve bu kavramların kökeni; Kenan Ziya Taş ise Balıkesir'in İvrindi ilçesine bağlı Karakeçili Çukuroba köyünde hayvancılık, hayvanlarla ilgili kavramlar, deyimler ve tabirler üzerinde dururlar.

Kısaca muhtevaları verilen 30 makalenin, göçebe hayat tarzının erken dönemi, oluşumu, sosyal yapısı, kültürel değerleri ve bu değerlerle ilgili kavramlar, insan-tabiat-hayvan ilişkisi bağlamında geliştirilen barınma pratikleri ve beslenme kültürü yanında yegâne mal varlıkları olan hayvan ve hayvancılık gibi önemli konuları içine aldığı dikkati çeker. Bu bakımdan sempozyuma ilgi gösteren ve bildiri sunan meslektaşlarımıza ne kadar teşekkür etsek azdır. Meslektaşlarımızın sempozyuma bu ilgisi olmasaydı, bilim dünyasına böyle bir eseri sunmak mümkün olamayacaktı.

Belirtilen hususlar bağlamında böylesine önemli bir sempozyumu gerçekleştiren ve sempozyumun bildirilerinin bir an önce kitaplaştırarak bilim dünyasına sunulmasını sağlayan Bursa Osmangazi Belediye Başkanı Mustafa Dünder'a ne kadar çok teşekkür etsek azdır. Bunun yanında sempozyumun hazırlık safhasından itibaren bilim dünyası ile müşterek çalışmanın en güzel örneğini veren Bursa Osmangazi Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Müdürü Kenan Kır'a ve çalışma arkadaşlarına da teşekkür ediyoruz. Ayrıca eserde yer alan makalelerin İngilizce özetlerini gözden geçiren ve gerektiğinde İngilizceye tercümeleri de yapan değerli dostum ve meslektaşım Jack Snowden'e de teşekkür etmek bizim için bir borçtur. Buna ilaveten kitabın yayına hazırlanması sırasında yardımlarını esirgemeyen değerli meslektaşım Dr. Öğretim Üyesi Dinara Duisebayeva'ya da teşekkür ederim.

İlhan Şahin

Editör

Introduction

The term “yörük” emerged for the first time in Turkish sources in Anatolia in the 15th century with a “k” tacked on to the verb “yori/yörü”, which means “adım atmak” (take a step), “ilerlemek” (proceed) and “yürümek” (walk), from verbs which are found in the oldest written Turkish sources. In this regard, it is understood that over time the term “yörük” became one of the terms to describe the nomadic lifestyle in Anatolia and the Balkans. It should be said that this term, which was mostly applied to the nomad groups in western Anatolia and the Balkans during the Ottoman period, has a meaning in Turkish that encompasses all of those who live the nomadic life. One must also emphasize that in the Ottoman period, in addition to the term “yörük”, other terms like “Türkmen”, “konargöçer”, “göçer”, “göçer-evli” and “göcebe” were used for those who live this lifestyle.

It is a fact that nomadism, which binds with nature in the framework of man-animal-natural relations, which was formed through the centuries by preserving nature, and which possesses unique cultural and civilization values, comprises more than half of human history. Consequently, it is of great importance that symposiums and congresses be organized regarding the nomadic communities who live this lifestyle and that there be interdisciplinary research conducted, projects developed and the results promulgated to the scholarly world.

In the context of the aforementioned topics, the *Uluslararası Orta Asya'dan Anadolu'ya Yörükler Sempozyumu* (International Symposium on Yörüks From Central Asia to Anatolia) was organized by the Osmangazi Municipality in Bursa from 8 to 10 February 2019. The symposium was held at the Ördekli Kültür Merkezi (Ördekli Cultural Center), a historic setting in Bursa, and began with the opening remarks of Osmangazi Mayor Mustafa Dündar, who stated that the symposium was focused on scholarship in the service of scholars. Following the Mayor's address, Özlem Doğuş Varlı and Ersen Varlı, academicians at Bursa Uludağ University State Conservatory, treated the audience to an important, authentic Yörük music piece that reflected the cultural richness and accumulations of the Yörüks.

30 scholars participated in the symposium, which was comprised of sessions, and they all presented papers. This book is comprised of the texts of these paper presented at the symposium. Based on the topic and contents, the first of these papers is that of İlhan Şahin, who took up the formation and development of group and kinship identity in nomadism. The factors that played a role in this formation were compared with regard to

Central Asian nomads and those in the Ottoman period. In his article, Saadetin Yağmur Gömeç looked at the most ancient of Turkish yörüks based on Chinese annuals; Konuralp Ercilasun examined the Huns and nomadism in the framework of information gleaned from Chinese sources; Kayrat Belek studied Göktürk period petroglyphs and stamps vis-a-vis nomadism, nomadic movements and housing; Mustafa Gökçe investigated the pre-Moslem rituals related to elements of nature among the yörüks of the Men-teşe region; Abdrasul İsakov and Güldana Murzakulova looked at the elements that determined time among the nomads of Tanrı Dağı and Anatolia; and Taalay Şarşembiyeva focused on verbal sources in the Kyrgyz community with regard to Kyrgyz women and their status after marriage, along with their place within the family structure.

In addition, Üçler Bulduk examined the concepts of Yörük-ism and Türkmen-ism, based on their respective elements that complement each other and those that are different; Abdullah Gülten studied the Yörük name in the tradition structure of the Ottoman State, the broadening of this name and its legal meaning; Alpaslan Demir looked at the position and situation of a nomad's life in Ottoman times; Mehmet Alpargu examined the basic elements of nomadic life in the Dasht-i Qipchak region in the 16th century; Davut Şahbaz studied the administrative and social structures and population of the Ulu Yörük Türkmens of the 15th and 16th century, who lived during the Ottoman period in an area that stretched from the north of Sivas to Central Anatolia and the Mediterranean; and M. Hakan Özçelik took up relations between the Yörüks and the Türkmens and Mustafa Kemal Atatürk, the founder of the Turkish Republic.

Muhammed Bilal Çelik examined relations and struggles among nomads and the central administration in the Khiva Khanate period (1511-1920); Emine Erdoğan Özünlü looked at elements that were members of the Oghuz clan among the Haymana Yörüks, who were an important part of the Ankara Yörüks in the 16th century; Nilüfer Alkan Günay studied relations between the Yörük Voyvodas and the Yörüks in 18th century Hudâvendigâr subdivision, in the aftermath of the implementation of the mâlikâne system in the Ottoman State in 1695; and İsmail Yaşayanlar, provided information about the housing process of the Yörüks in 19th century Hudâvendigâr subdivision and the difficulties the Yörüks experienced after entering settled life, along with their relations with the settled population.

Yusuf Oğuzoğlu looked at the social and cultural make-up of the Teke-ili Yörüks who are spread across a wide geography in the Mediterranean region; Ahmet Gökbel examined the origins, political history, movements, customs, traditions and beliefs of the Türkmen called Varsak; Ayhan Yüksel studied the cultural and civilization concepts of the Chepnis of Giresun, with regard to the important role played in their formation by

the Chepnis' traditional summer-winter movements, their routes and their lodgings; Ali Akar and Ceyhun Sarı investigated the relationship of the dialects of the Yörüks of Western Anatolia in relation to Central Asian Turkish dialects, from a historical and linguistic perspective; Türkan Erdoğan looked at the changes in wedding and marriage traditions of Aydoğdu Yörük village in Denizli's Tavas district; and Özlem Doğu Varlı examined the elements of Yörük-Türkmen women's identity and music, which comprise an important portion of verbal culture, in light of data obtained from field studies.

M. Muhtar Kutlu took up the traces, housing practices and nourishment culture of Anatolian nomads, who have a unique culture, in light of ethnographic observation and evaluations; Atilla Erden investigated the effects of ecologic and geologic structures on the lodging culture of the Yörüks and Kâzım Yetiş examined the origin of the word 'yogurt', which has been known to Turks since ancient times, along with the make-up of yogurt and its place in the nourishment culture.

Amantor Caparov studied the similarities and differences between Kyrgyz and Turkish nomads in regard to property and ownership, as they relate to animal husbandry, the lone source of nomadic property; Ayşe Hilal Tuztaş Horzumlu examined the physical cultural elements used in nomadic transportation and these elements' place in nomads' social organization; Mayrambek Orozobayev took up the common concepts between Kyrgyz nomads and Sarı Keçili Yörüks regarding 'davarcılık' (raising goats and sheep) and the source of these concepts; and Kenan Ziya Taş examined animal husbandry, concepts regarding animals, sayings and expressions in Karakeçili Çukuroba village of İvrindi district, Balıkesir.

The 30 articles, whose contents have been mentioned here briefly, focused on the early period of the nomadic lifestyle, social structure and cultural values and, in relation to the concepts associated with these values, lodging practices and the nourishment culture developed in connection with the human-nature-animal relationship, along with other important topics regarding animals and animal husbandry, the lifeblood of the no-mads' profession. In this regard, however much we express our appreciation for our colleagues who have participated in the symposium and presented papers, it would be insufficient. Had our colleagues not show such interest in the symposium it would have been impossible to present a book like this to the scholarly world.

We are especially grateful to Bursa Osmangazi Mayor Mustafa Dündar for having organized this important symposium and for ensuring that the symposium's papers would be collected together in a book right away for presentation to the world of science. In addition, we would like to thank Kenan Kır, the Director of Cultural and Social Activities for the Bursa Os-

mangazi Municipality, and his colleagues for being an outstanding example of a collaborative effort with the scholarly world from the outset of preparations for the symposium. Additionally, we are grateful and indebted to my good friend and colleague Jack Snowden, who reviewed the English summaries of the articles in the book and who translated some of them to English, when necessary. In this regard, I would like to thank, as well, my valued colleague Assoc. Prof. Dr. Dinara Duisebayeva who was helpful in assisting in the book's preparation.

İlhan Şahin
Editor